

מחציה — ויחלוקו! (7)

שלשה חלקים מהטלית [החצי שאין עליו עוררים, וכן הרבע שמקבל מדין יחלוקו שנפסק על (8) חציה השני של הטלית], וזה האומר חציה שלי נוטל רביע, שהוא חצי מחציה של הטלית שאותו תבע.

היו שנים רוכבין על גבי בהמה, או שהיה אחד רוכב על גבי הבהמה ואחד מנחיג את הבהמה ואינו רוכב על גביה, זה אומר הבהמה כולה שלי, וזה אומר הבהמה כולה שלי — זה ישבע שאין לו בה פחות מחציה וזה ישבע שאין לו בה פחות מחציה — ויחלוקו!

[דין זה דומה לדין הראשון של המשנה, ובגמרא יתבאר מה חידשה לנו המשנה בדוגמא זו יותר מהרישא].

ומוסיפה המשנה דין נוסף:

בזמן שהם מורדים שלכל אחד מהם יש לו חצי טלית, או שיש להן עדים (9) שלכל אחד

ואולם, אם זה אומר "כולה שלי", וזה אומר "חציה שלי" — הרי כיון שהדין ודברים ביניהם אינו אלא על חצי טלית, כי זה שאומר "חציה שלי" מודה שהחצי הנותר שייך להאומר "כולה שלי", נמצא שהדיון ביניהם הוא רק על חצי טלית, לכן עליהם לחלוק את אותו החצי שעליו הם דנים.

ומשום כך, האומר "כולה שלי", שהוא נוטל שלושת רבעי הטלית [החצי שאין עליו עוררים שייך לו בודאות, ועוד חצי מן החצי (רבע)], שעליו הם חלוקים, הוא נוטל מדין "יחלוקו!"]. ישבע שאין לו בה פחות משלשה חלקים, והיינו, שלכל הפחות שלשה רבעים מן הטלית הם שלו, והאומר "חציה שלי" ישבע שאין לו בה פחות מרביע, שלכל הפחות רבע מן הטלית, הוא שלו.

ולאחר השבועה: זה האומר כולה שלי נוטל

7. וכתבו התוס', הסיבה שחלוקים, היא, משום שהיו שניהם תפוסים בה. אך אם לא היו תפוסים בה היה הדין 'כל דאלים גבר', ועיין בהקדמה באריכות.

9. הגרעק"א תמה לפי השיטות הסוברים שעד המסייע לנתבע פוטר אותו משבועה, מדוע אמרה המשנה שיש להם "עדים", לשון רבים, והרי אף אם יש להם עד אחד, שוב אין הם נשבעין, שהרי 'עד המסייע, פוטר משבועה'. ותירץ, שאכן גם אם יש עד אחד הם אינם נשבעים, ומה שאמרה המשנה 'עדים', הכוונה היא שיש "עדות" המועילה לפוטרם משבועה. והרש"ש תירץ, דאף לשיטות שעד המסייע פוטר משבועה, מכל מקום, כאן, כיון שגם לבעל דין השני יש עד האומר כדבריו, וכשיטת הרש"ש

8. והקשו התוס', מדוע אין נאמן זה שטוען חציה שלי במיגו שהיה יכול לטוען כולה שלי, שהרי אם היה טוען כולה שלי היה מקבל חצי מן הטלית, ואם כן נאמין לו היום שטוען חציה שלי במיגו שיקל לטוען כולה שלי. ותירצו, שבחצי השני [שעליו דנים] שניהם מוחזקים בשווה, ואם נבא להאמין במיגו להאומר חציה שלי הרי עלינו להוציא מחבירו שגם הוא תפוס בטלית — ומגו להוציא לא אמרינן! — והנמוקי יוסף תירץ על קושיית התוס' דכאן לא שייך לומר מיגו, משום שיסוד דין מיגו הוא